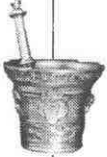

Derleyen:
Ecz. Sevim ÇINAR

"yaşam ve ölüm üzerine bir dilekçe"

66

Türk: Görüşmeyiz

Cezaevlerindeki ölüm oruçlarında hayatını kaybedenlerin sayısı 13 oldu. Adalet Bakanı, 'Mahkûmlarla görüşme yapmamız mümkün değil' dedi.

Ölümden önceki son fotoğraf Cezaevindeki kardeşine destek için sürdürdüğü ölüm orucunda ölen Gülsuman Ada Dönmez Cebeci Mezarlığı'nda toprağa verildi. Kardeş Çetin Dönmez ise ölüm orucunu sürdürüyor.

Cezaevlerindeki açlık grevlerini basından üzülerək okuduk, üzülerək izledik TV kanallarından. Evlatlarının yaşamları ellerinin arasında kayıp gitmekte olan ana babaların seslerini "yetkililere" "duyuramamanın!" acısını yüzlerinden okuyarak. Kimi zaman boğazımızda düğümlendi, kimi zaman gözyaşlarımızdan döküldü duygularımız. Beynimiz ve yüreğimiz bir türlü kabullenemedi ve sindiremedi 2001 yılında ülkemizde bu yaşananları. Ama yine de gazetelerden, TV kanallarından gözlerimizi ayırdığımızda; eğer bir yakınımız da yoksa içlerinde döndük kendi yaşamlarımıza çok da arkamıza bakmadan; daha önceki açlık grevlerinde; yıllardır süren "Manisalı Gençler" davasında ve nicelerinde olduğu gibi. Gözümüzü, kulağımızı, ağızımızı kapatarak.

Ne olursa olsun onlar bizim insanımız. Bu topraklar üzerinde doğdular, bu topraklar üzerinde büyüdüler ve şekillendiler. Bugüne kadar da bizlerle bu ülkenin havasını soludular.

Prof. Dr. Huri Özdoğan, İstanbul Tabip Odası tarafından Kartal ve Bayrampaşa Cezaevlerinde ölüm oruçlarındaki tutukluların sağlık durumlarını izlemek üzere görevlendirilmiş. Gözlemlerini, duygularını ve yüreğinde hissettiği acıyı "insan" gözüyle dile getirmiş. Kahretmemek mümkün mü?

YAŞAM VE ÖLÜM ÜZERİNE BİR DİLEKÇE

Prof. Dr. Huri ÖZDOĞAN İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi

Sayın Bülent Ecevit, ben 50 yaşında bir hekim ve bir öğretim üyesiyim. İstanbul Tabip Odası'na görevlendirilerek ölüm orucunda olan tutukluların sağlık durumlarını izlemek üzere Kartal ve Bayrampaşa cezaevlerine gittim. Muayene ettiklerim benim için ete ve kemiğe büründüler; hepsinin bir adı var artık. Saçlarının, tenlerinin, gözlerinin rengini, hâlâ gülebilen yüzlerini, bakışlarının doğrudanlığını, ifadelerinin yalınlığını biliyorum ve günden güne yitirdikleri gramların hesabını yapabiliyorum. Onlara, ayrılırken **'hoşça kal', 'kendine iyi bak'** diyememenin inanılmaz sıkıntısını yaşıyorum. Oyumu hep yaşamdan yana koyduğum için oradaydım; ancak görmek, bilmek ve zaman ayırmak, itiraf etmeliyim ki beni çok etkiledi. Kendimce çok önemli saydığım bazı şeyler öğrendim orada. Sizin sorumlu olduğunuz her konuyu doğrudan bilmek, görmek ve yoğunlaşmak için yeterli zamanınız olamayacağını düşünerek, bunları **'acil olarak'** size aktarmak istedim.

Bir kere bu eylemin bir intihar eylemi olmadığını anladım. Çünkü ancak ölümü yaşama tercih edenler, yaşamın artık sürdürmeye değer olmadığını düşünenler intihar ederler. Bu genç insanların ise ölmek istemediğini, yaşamayı hem de çok sevdiğini, tam da bu nedenle, yani yaşamı çok değerli buldukları için tek ve en değerli varlıklarını öne sürdüklerini kavradım. Yaşamaya programlanmış genç ve sağlıklı vücutların ölmesinin ise ne kadar zor olduğunu fark ettim. Olur da bir iletişim zemini sağlanır ve ölüm orucuna gerek kalmazsa geri dönüşümsüz sakatlık olmasın diye alınan B- vitaminlerini tüm itirazlarımıza karşın nasıl bıraktıklarına tanık oldum. Onların gizli beslendiğini düşünen ve niye bir türlü ölemediklerini merak eden kesimlerin içindeki şüpheleri ortadan kaldırmak ve yaptıklarının ciddiye alınmasını sağlamak için başka çarelerinin kalmadığını dinlemek durumunda kaldım.

Sayın Ecevit, bu eylemler bazılarının öne sürdüğü gibi başka mihrakların tezgâhladığı oyunlar olabilir. Hatta ölüm orucundakiler de onların oyununa gelmiş olabilir. Bu eylemi özgür ya da özgür olmayan istençleriyle (iradeleriyle) yapıyor olabilirler. Örgütlerarası dengeler söz konusu olabilir. İstekleri ülke çıkarları ile çelişiyor olabilir. Zamanlama yanlış olabilir. Her türlü yöneticinin toplama çıkarma yapmasına yarıyor olabilir. Güç gösterisi gerekiyor olabilir. Koskoca devlet, olmadık birkaç örgüt ile ne tartışacakmış denebilir. Bu liste böyle uzar gider. Ancak şu andaki temel gerçek, Sayın Ecevit, onların ölüyor olmalarıdır. Çok kısa bir süre sonra yok olacaklar ve bunların hiç anlamı kalmayacak. Benim vicdanım buna izin verilmemesini haykırıyor. Benim devletimin vicdanının da aynı şekilde tepki vermesini istiyorum. Ordaki gençler, istesek de istemesek de bu ülkenin gençleri. Onlardan korkmamayı, onları sürekli tehdit ögesi, tehlike olarak görmemeyi öğrenmemiz gerekiyor. Onun daha iyi olması için farklı düşüncelerimiz olabilir. İktidarda bulunanlara, kendi görüşlerinin daha iyi olduğunu öbürlerine kanıtlanma şansı verilmiştir. Hepsi bu. Güç, insafila birleştiği zaman iktidar olmaya hak kazanır. Vatandaşlarının yaşam haklarını sorumluluklarının ön saflarına almayan bir gücün başka bir şeyler kanıtlanmasına gerek var mıdır? bu gençlerin yaşatılmasının doğal sorumlusu olan erk sahiplerinin, bu sorumluluğu ailelerinin sırtına yıkarak onları taşımaları olanaksız bir yükün altına sokmaya hakları olabilir mi?

Size bu mektubu yazmadan önce kendime, benzer eylemi kim yaparsa yapsın kafamın ve vicdanımın aynı tepkiyi verip vermeyeceğini sordum, ondan sonra yazmaya karar verdim Yirmi beş yıldır yaşam ve ölümle hesaplaştım ve pek çok öğrenciyle iç içe oldum. Bu ülkeden bir çok şey aldım, elimden geldiğince de ödemeye çalışıyorum. Kamu vicdanının bir parçasıyım ve bu gençlerin ölmesini ve sakat kalmalarını istemiyorum. Gereğini eski bir sunuşla arz ederim.

20 Nisan 2001 tarihli Cumhuriyet gazetesinden alınmıştır.

Saygılarımla.

sinemalar

HERKES KENDİ EVİNDE

Semih Kaplanoğlu ilk filmi 'Herkes Kendi Evinde'yle köklerini ve geleceklerini anlatan üç karakterin, Olga, Nasuhi ve Selim'in öyküsünü konu ediniyor. 20. Uluslararası İstanbul Film Festivali'nde En İyi Film ödülünü alan filmde başrolleri Erol Keskin, Tolga Çevik ve Anna Bielska paylaşıyor.

MALENA

'Cennet Sineması'nın usta yönetmeni Giuseppe Tornatore'nin uzun bir aradan sonra çektiği yeni filmi 'Malena', İkinci Dünya Savaşı İtalyası'nda güzel bir dulun trajedi dolu hayatını anlatıyor. Güzelliği nedeniyle kasabanın kadın ve erkeklerinin boy hedefi haline gelen Malena'nın bütün acılarına ise ona büyük bir tutkuyla bağlı küçük Renato tanık oluyor. Başrollerde İtalyan model Monica Bellucci ve Giuseppe Sulfaro var.

KAPIDAKİ DÜŞMAN (Enemy at the Gates)

Stalingrad çatışmasında 100'ün üzerinde Alman askerini öldüren Rusların kesin nişancısı Vassili Zaitsev'in gerçek yaşam öyküsünden esinlenen 'Kapıdaki Düşman', usta yönetmen Jean-Jacques Annaud yönetiyor. Filmin başrollerinde Joseph Fiennes, Jude Law, Rachel Weisz, Bob Hoskins ve Ed Harris var.

ŞEYTAN (The Exorcist)

Küçük bir kızın, bedenine giren şeytani kovmaya çalışan rahiplerin mücadelesini konu eden 1973 yılının korku klasiği 'Şeytan' tekrar gösterimde. William Friedkin'in başrollerini Linda Blair, Jason Miller ve Jack MacGowran'ın paylaştığı filmi, daha hiç görülmemiş 15 dakika uzunluğundaki yeni sahneleriyle sinemaseverin karşısında.

ÖLÜM MASKESİ (Bruiser)

Ölümün Maskesi'nin yönetmenliğini, korku filmlerinin gelişiminde önemli rol oynamış George A. Romero üstleniyor. Jason Fleming ve Peter Stormare'in başrollerinde oynadığı film, bir sahbah uyandığında yüzünün olmadığı fark eden ve kendisine ihanet edenlerden intikam alma-ya başlayan bir adamın öyküsünü anlatıyor.

008 ÇILGIN ÇOCUKLAR (Spy Kids)

İki eski ajan ve çocuklarının tehlikeli maceralarını anlatan '008 Çılgın Çocuklar', 'Fakülte' ve 'Desperado'dan tanıdığımız Robert Rodriguez'in imzasını taşıyor. Başrollerini küçük oyuncular Cheech Marin ve Alexa Vega'nın paylaştığı filmde, Antonio Marin ve Alexa Vega'nın paylaştığı filmde, Antonio Banderas, George Clooney ve Alan Cumming gibi ünlü isimler de rol alıyor. Filmin, Kuzey Amerika boxoffice'inde üç hafta üst üste bir numarada kaldığını da söylemekte yarar var.

KUTSANMIŞ ÇOCUK (Bless the Child)

Oscar'lı oyuncu Kim Basinger, 'Kutsanmış Çocuk'da bir hemşire rolünde. Jim Carrey'nin başrolünde olduğu 'Maske' ile tanınan Chuck Russell'in yönettiği filmde, Bas-

ge'ra küçük oyuncu Holliston Coleman, Jimmy Smiths, Rufus Sewell, ve Ian Holm eşlik ediyor. Film, doğum tarihleri ayeni olan kayıp çocuklar ve onların esrarını araştıran hemşire ile FBI ajanının hikâyesini anlatıyor.

BİZİM DANSIMIZ (Save the Last Dance)

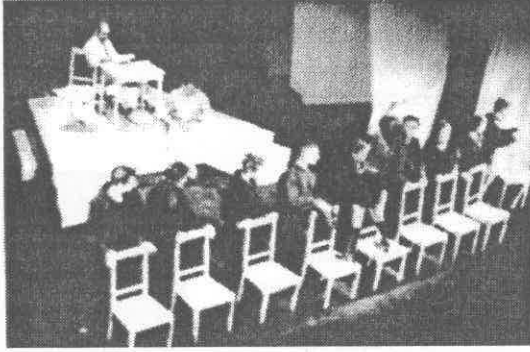
Yönetmenliğini Thomas Carter'in üstlendiği 'Bizim Dansımız'ın başrollerinde Julia Stiles ile Sean Patrick yer alıyor. Dans tutkusunun birleştirdiği iki farklı dünyanın insanın yaşadığı öyküsünü anlatan film, aynı zamanda hip-hop kültürünü de tanıtıyor.

GÜZEL DEDEKTİF (Miss Gongeniality)

Yönetmenliğini Donald Petrie'nin yaptığı 'Güzel Dedektif' gözüpek bir FBI ajanının maceralarını anlatıyor. Sandra Bullock, kötülerini haklama konusunda aşırı derecede ısrarlı, gözü kara eylemlere imza atan ve bu yüzden de şefinden sık sık azar işiten Gracie'i canlandırmasının yanı sıra filmin yapımcılığını da üstleniyor. Bullock'a başrollerde, Michael Caine, Benjamin Bratt ve Candice Bergen eşlik ediyor.

ankara devlet tiyatrolarından...

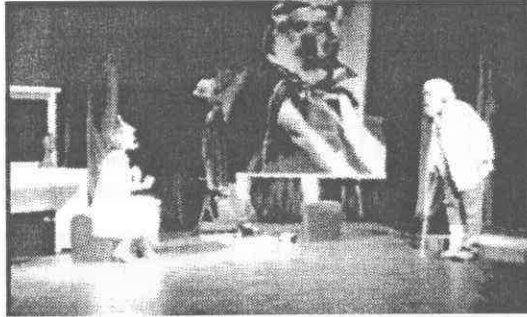
Bir Kavanoz Kakhaha

Yazan - Yöneten : Tayfun Orhon

Oyuncular: Bilal Gürdere, Halil İbrahim Kalaycıoğlu,
Orkide Çivicioğlu...

Konu: Psikiyatri kliniğinde tedavi gören bir hastanın, doktoruyla kurduğu dostluk ilişkisi ve doktorun bu yolla hastanın iç evrenini çözüp, bilinçaltını açığa çıkarmak istemesi konu ediliyor.

Küçük Tiyatro • Tel: 311 69

Elli Metre Yükseklikten İçi Su Dolu Konserve Kutusuna Balıklama Atlamak

Yazan - Yöneten: Coşkun İrmak

Oyuncular: Kurtuluş Şakırağaoğlu, Zeynep Yasa,
Mevlana Şems Çankaya

Konu: Dünyanın en büyük soytarısı olarak lanse edilen Pierre elli metre yüksekliğindeki bir trampleden, içi su dolu bir konserve kutusuna balıklama atlayacaktır. Ancak bir kaza sonucu ayağı kırılır ve gösteri yapamaz.

Yeni Sahne • Tel: 431 38 87

Nafile Dünya

Yazan: Oktay Arayıcı

Yöneten: Ege Aydan

Oyuncular: Haluk
Cömert, Oktay Dal,
Zafer Güllü

Konu: Kahramanımız

Seferi Ramazan Bey'in

çeşitli şehirlerde karşılaştığı yolsuzlukları önlemeye çalışması ama her seferinde engellenmesi konu edilmektedir.

Altındağ Tiyatrosu • Tel: 316 59 02

Eşekarıları

Yazan: Aristophanes

Yöneten: Ayşenil Şamlıoğlu

Oyuncular: Münir Canar, Kemal Başar

Konu: İ.Ö. 422 yıllarında yazılan bu antik komediya, dönemin adalet mekanizmasını hicveder. Oyunda Philokleon adlı ihtiyar, duruşma düşkünüdür ve bütün zamanını yaşamını yargıçlığa adamıştır.

İ.Şahinbaş Atölye Sahnesi • Tel: 397 33 64

ayın kitapları

Erinç Yeldan
Küreselleşme Sürecinde
Türkiye Ekonomisi
Bölüşüm, Birikim ve
Büyüme
Araştırma-İnceleme,
202 sayfa

Bu çalışma, Türkiye ekonomisinde gözlenen istikrarsızlık ve kriz olgusunu veri olarak almak yerine, "niçin?" ve "kim için?" sorularını sormayı amaçlayan bu çalışma, bilerek ya da bilmeyerek iskanlanan toplumsal bölüşüm ilişkilerini, bu ilişkilerin yarattığı sermaye birikimini ve sınıfsal çatışmaları gözler önüne seriyor.

gü olgusu ve bu olgunun bizim coğrafyamızdaki şekillenışı ele alınıyor kitapta. 'Kadına, içinde bulunduğumuz kapitalist toplumda nasıl bir yol biçiliyor? Bu rol medyada, medya ve kadınlar için ne tür bir amaca hizmet ediyor?' sorularına yanıt aranıyor.

SABAHATTİN EYÜBOĞLU VE
KÖY ENSTİTÜLERİ
Mehmet Başaran,

Papirüs Yayınevi, Anı-İnceleme,
168 sayfa

Sabahattin Eyüboğlu'nun büyük dostu Tonguç'a ve diğer yakınlarına yazdığı mektupların bir derlemesi olan kitap, 10 yıl önce yapılan baskısının geliştirilmiş yeni versiyonu. Kitap, kendini köy enstitülerine adanmış, bakanlık müfettişliği, üniversite hocalığı, köy enstitüsü öğretmenliği, belgesel film yapımcılığı, yayınevi yöneticiliği ve yazarlık yapan Eyüboğlu'nun geleceğimize ışık tutan düşüncelerini içeriyor. Kitap, ulaşılan yeni mektuplarla zenginleştirilmiş.

NAZIM HİKMET ÜSTÜNE
YAZILAR
Memet Fuat

Adam Yayınları, 320 sayfa
Kitap, Memet Fuat'ın 33 yıl boyunca (1965-1998) Nazım Hikmet üzerine yazdığı yazıları içeriyor. Nazım'ın ayrıca yakını olan Fuat, yazılarında şair hakkındaki bazı yanlışlıkları düzeltiyor, bazı konuları aydınlığa kavuşturuyor ve onun şiir yaşamındaki önemine değiniyor. Kitap Nazım'ın yaşam öyküsüyle başlıyor ve Memet Fuat'ın onun eserleri hakkındaki değerlendirme tanıklık, eleştiri, sergileme, açıklama yazılarıyla sürüyor. Fuat'ın Nazım üzerine yazdığı 'Nazım Hikmet', 'Nazım ile Piraye' gibi yapıtları bulunuyor.

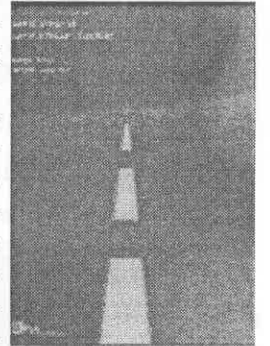
MEDYADA KADIN
Hatice Akdoğan,

Ceylan Yayınları, inceleme, 152 sayfa

Kitap, Hatice Akdoğan'ın gazetecilik günlerinde başladığı kadın konulu araştırmalarını içeren bir dosya niteliğinde. Medyanın kadın imajını en çok para getiren öge olarak pazara sürdü-

Akademik çevrelerde karmaşık felsefi, politik ve psikalanitik kavramları, Jacques Lacan'ı inceleyen popüler kültürden örneklerle başvurmasıyla tanınan Slavoj Žižek bu kitabında David Lynch'in 'Kayıp Otopan'ını ele alıyor ve şöyle diyor: "Adeta Lynch hayatınız aslında bundan ibarettir demektedir bize; gerçekliği sahte bir halleyle bürüyen fantazmatik perdeyi aşarsanız, seçim kötüyü daha kötü arasında, toplumsal gerçeğin aseptik, iktidarsız yavanlığıyla kendini yok eden şiddetin fantazmatik 'Gerçek'i arasındadır."

DAVID LYNCH'İN
KAYIP OTOBAN'I ÜZERİNE

Slavoj Žižek,
Çeviren: Savaş Kılıç

Om Yayınları, inceleme, 80 sayfa

70

